

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 8 päivänä kesäkuuta 2021

480/2021

Laki **merilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan merilain (674/1994) 21 luvun 14 §,
muutetaan 9 luvun 9 §:n 4 momentti, 17 luvun 2 § ja 7 §:n 2 momentti ja 21 luvun 8 §
sekä
lisätään lakiin uusi 16 a luku seuraavasti:

9 luku

Yleiset säännökset vastuun rajoittamisesta

9 §

Vastuurajoitusoikeuteen vetoaminen rajoitusrahastoa perustamatta

Jos rajoitusrahastoa ei ole perustettu, osapuolet voivat jättää vastuumäärän suuruutta ja määrän jakamista koskevan kysymyksen merivahingonlaskijan ratkaistavaksi noudattaen, mitä 17 luvun 7 §:ssä säädetään merivahingonselvityksestä.

16 a luku

Merivahingonlaskijan tehtävät, päätöksenteko ja korvaukset

1 §

Merivahingonlaskijan nimittäminen

Merivakuutukseen perustuvien korvausselvitysten laatimista ja muita 3 §:ssä säädettyjä tehtäviä varten on itsenäinen ja merenkulun ja vakuutusalan elinkeinonharjoittajista riippumaton merivahingonlaskijan toimi. Merivahingonlaskijan nimittää valtioneuvosto.

Merivahingonlaskijan kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen muu ylempi korkeakoulututkinto kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinto, todistus merivahingonlaskijan kelpoisuudesta, hyvä perehtyneisyys vakuutus- ja vahingonkorvausoikeuteen ja toimenkuvaan kuuluviin tehtäviin sekä tehtävän edellyttämä suomen, ruotsin ja englannin kielen taito.

Merivahingonlaskijaksi ei voida nimittää henkilöä, joka on konkurssissa tai jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu.

Merivahingonlaskijan tulee olla tehtävässään puolueeton ja riippumaton. Merivahingonlaskijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

2 §

Merivahingonlaskijan sijainen

Merivahingonlaskijalla on sijainen, joka käsittelee ja ratkaisee asiat, joissa merivahingonlaskija on esteellinen. Merivahingonlaskijan sijaiseen sovelletaan, mitä merivahingonlaskijasta säädetään.

3 §

Merivahingonlaskijan tehtävät

Merivahingonlaskijan tehtävänä on, jollei toisin ole sovittu:

- 1) laatia vakuutuksenottajan, vakuutetun tai vakuutuksenantajan hakemuksesta merivakuutukseen perustuva korvausselvitys;
- 2) laatia vakuutuksenottajan, vakuutetun tai vakuutuksenantajan hakemuksesta venevakuutukseen perustuva korvausselvitys, jos vakuutus on otettu elinkeinonharjoittajan kaupallisessa käytössä olevalle veneelle;
- 3) ratkaista osapuolten pyynnöstä 9 luvun 9 §:n 4 momentissa tarkoitettua laivanisännän vastuumäärän suuruutta ja määrän jakamista koskeva kysymys;
- 4) selvittää osapuolten pyynnöstä 14 luvun 21 §:n 3 momentissa tarkoitettua osamatkarahtia koskeva riita ja antaa sitä koskeva ratkaisu;
- 5) toimittaa 17 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu yhteisen haverin selvitys ja jako;
- 6) toimittaa haveriin osallisen vaatiessa 17 luvun 6 §:n 3 momentissa tarkoitettu yksityisen haverin selvitys ja jako.

Jos vakuutuksenantaja ja vakuutuksenottaja ovat sopineet vakuutusehdoissa, että venevakuutuksiin liittyvissä erimielisyysasioissa voidaan pyytää merivahingonlaskijalta korvausselvitystä, merivahingonlaskijan on myös tällöin vakuutuksenantajan, vakuutuksenottajan tai vakuutetun pyynnöstä annettava korvausselvitys. Vakuutuksenantajan on ilmoitettava tämän lain voimaantulon jälkeen vakuutuksenottajalle tai vakuutetulle mahdollisuudesta sisällyttää vakuutus sopimukseen tämän momentin mukainen ehto siitä, että erimielisyysasiat ratkaistaan merivahingonlaskijan korvausselvityksellä.

Merivahingonlaskija antaa vakuutuksenottajan, vakuutetun tai vakuutuksenantajan pyynnöstä lausuntoja muissa kuin 1 momentin 2 kohdassa tai 2 momentissa tarkoitetuissa venevakuutukseen liittyvissä asioissa.

4 §

Korvausselvitysmenettely

Merivahingonlaskija laatii 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä 2 momentissa tarkoitettua korvausselvitykset noudattaen tätä lukua.

Siltä osin kuin tämän luvun säännöksistä ei muuta johdu, merivahingonselvittäjä laatii korvausselvityksen noudattaen mitä välimiesmenettelystä annetussa laissa (967/1992) säädetään välimiesmenettelyssä noudatettavasta menettelystä.

5 §

Korvausselvitystä koskeva hakemus

Korvausselvitystä koskeva asia tulee vireille merivahingonlaskijalle tehtävällä hakemuksella. Hakemukseen on sisällytettävä:

- 1) hakijan yhteystiedot;
- 2) muiden asianosaisten yhteystiedot;
- 3) vakuutuskirja ja -ehdot sekä muut vakuutus sopimusta koskevat asiakirjat;
- 4) hakijan vaatimukset;

5) vakuutuksen perusteella tehdyt selvitykset, laskut ja muu asiaan liittyvä aineisto, joihin hakija haluaa vedota;

6) valtuutus.

Hakemuksen tekeminen katkaisee siinä tarkoitetun velan vanhentumisen velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 11 §:n mukaisesti.

6 §

Korvausselvitys

Merivahingonlaskijan on laadittava korvausselvitys 60 päivässä siitä, kun hän on saanut asianosaisilta kaikki tarpeelliseksi katsomansa tiedot. Merivahingonlaskija voi pidentää määräaikaan laajoissa ja vaikeissa asioissa.

Merivahingonlaskijan laatimassa korvausselvityksessä on oltava:

- 1) korvausselvityksen antamispäivä;
- 2) asianosaisten nimet;
- 3) selostus asianosaisten vaatimuksista ja vastauksista perusteineen;
- 4) luettelo esitetyistä todisteista;
- 5) perustelut;
- 6) sovelletut lainkohdat ja oikeusohjeet;
- 7) korvauspäätös sekä päätös osapuolten vaatimien kulujen korvaamisesta.

Merivahingonlaskijan on allekirjoitettava korvausselvitys ja toimitettava se asianosaisille. Muutoksenhausta säädetään 21 luvun 8 §:ssä. Korvausselvitykseen on liitettävä muutoksenhakuohjeet.

7 §

Merivahingonlaskijan lausunto

Merivahingonlaskijalle osoitettuun lausuntopyyntöön 3 §:n 3 momentissa tarkoitetussa asiassa on sisällytettävä:

- 1) lausuntoa pyytävän yhteystiedot;
- 2) muiden osapuolten yhteystiedot;
- 3) vakuutuskirja ja -ehdot sekä muut vakuutus sopimusta koskevat asiakirjat;
- 4) selvitys niistä kysymyksistä, joita lausuntopyyntö koskee sekä asiakirjat, joiden perusteella lausuntoa pyydetään;
- 5) valtuutus.

Merivahingonlaskija antaa lausunnon kuultuaan vakuutus sopimuksen osapuolia ja vakuutettua ja perehdyttyään osapuolten esittämään aineistoon. Merivahingonlaskijan on annettava lausunto 30 päivässä siitä, kun hän on saanut osapuolilta kaikki tarpeelliseksi katsomansa tiedot. Merivahingonlaskija voi pidentää määräaikaan laajoissa ja vaikeissa asioissa.

Merivahingonlaskijan antamaan lausuntoon on sisällytettävä selostus lausuntopyynnön kohteena olevasta tapauksesta sekä sitä koskeva oikeudellinen arvio perusteluineen. Merivahingonlaskijan on allekirjoitettava lausunto ja toimitettava se osapuolille. Lausunto ei sido asian osapuolia, eikä se ole täytöntöönpanokelpoinen. Lausuntoon ei voi hakea muutosta.

8 §

Menettely muissa asioissa

Menettelystä 3 §:n 1 momentin 3–6 kohdassa tarkoitetuissa asioissa säädetään 17 luvun 7 §:ssä.

Merivahingonlaskijan on tehtävä 3 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetut ratkaisut kolmessa kuukaudessa siitä, kun hän on saanut asianosaisilta kaikki tarpeelliseksi katsomansa tiedot. Merivahingonlaskija voi pidentää määräaika laajoissa ja vaikeissa asioissa.

9 §

Merivahingonlaskijalle suoritettava korvaus

Merivahingonlaskija vahvistaa käsittelemisään asioissa työstään ja kustannuksistaan suoritettavan korvauksen määrän. Korvauksen tulee olla asian laajuus ja vaikeus huomioon ottaen kohtuullinen.

Vakuutuksenantaja on velvollinen suorittamaan merivahingonlaskijan korvauksen 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä 2 momentissa tarkoitettujen korvausselvitysten laatimisesta, jollei vakuutetun tai vakuutuksenottajan hakemus ole ollut ilmeisen perusteton, ja lausunnon pyytäjä 3 §:n 3 momentissa tarkoitettua lausunnon laatimisesta. Korvauksen 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua yhteisen haverin selvityksen ja jakamisen toimittamisesta suorittavat yhteisvastuullisesti yhteisen haverin asianosaiset.

Muissa asioissa merivahingonlaskija ratkaisee, miten korvausvelvollisuus jakautuu asianosaisten kesken noudattaen soveltuvin osin oikeudenkäymiskaaren 21 lukua.

Muutoksenhausta säädetään tämän lain 21 luvun 8 §:ssä.

10 §

Julkisuus merivahingonlaskijan käsittelemissä asioissa

Merivahingonlaskijan käsittelemissä asioissa noudatetaan oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annettua lakia (370/2007).

17 luku

Haveri

2 §

Merivahingonselvitys ja merivahingonlaskija

Yhteisen haverin selvitys ja jakaminen on, jollei toisin sovita, toimitettava merivahingonselvityksellä siinä maassa ja sillä paikkakunnalla, jonka laivanisäntä määrää. Suomessa merivahingonselvityksen toimittaa merivahingonlaskija.

7 §

Merivahingonselvityksen toimittaminen

Kun kuulutuksessa määrätty aika on päättynyt tai, jollei sanotussa ajassa ole toimitettu täydellisiä asiakirjoja, niin pian kuin se on tapahtunut, merivahingonlaskijan on viipymättä ja viimeistään kolmessa kuukaudessa sen jälkeen käräjäoikeuden ilmoitustaululle ja viralliseen lehteen pannulla kuulutuksella ilmoitettuna päivänä saatettava merivahingonselvitys valmiiksi kahtena kappaleena ja varustettuna muutoksenhakuohjeilla. Merivahingonlaskija voi pidentää määräaika laajoissa ja vaikeissa asioissa. Muutoksenhausta säädetään 21 luvun 8 §:ssä.

Toimivaltainen tuomioistuin ja oikeudenkäynti merioikeusjutuissa

8 §

Muutoksenhaku ja täytäntöönpano

Merivahingonlaskijan ratkaisuun voidaan hakea muutosta merioikeudelta valittamalla. Muutoksenhaussa noudatetaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 25 luvun 12–14, 14 a–14 c ja 15–18 §:ssä säädetään muutoksenhausta kärjäoikeuden ratkaisuun.

Merioikeuden ratkaisuun voidaan hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta valittamalla, jos korkein oikeus myöntää valitusluvan. Haettaessa muutosta noudatetaan oikeudenkäymiskaaren 30 luvun niitä säännöksiä, jotka koskevat muutoksenhakua hovioikeuden toisena oikeusasteena käsittelemässä asiassa.

Merivahingonlaskijan ratkaisu, johon ei ole haettu muutosta, pannaan täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2021.

Jos vakuutuksenottaja, vakuutettu tai vakuutuksenantaja haluaa, että voimassa olevaan venevakuutusopimukseen sisällytetään 16 a luvun 3 §:n 2 momentin mukainen ehto, jonka mukaan venevakuutusopimusta koskevat erimielisyysasiat on ratkaistava merivahingonlaskijan korvausselvityksellä, osapuolten on sovittava tästä 31 päivään joulukuuta 2021 mennessä.

Tällä lailla kumotaan merivahingonlaskijan korvausselvityksestä merivakuutusasioissa annettu laki (10/1953) ja merivahingonlaskijan toimesta annettu asetus (121/1936).

Helsingissä 4.6.2021

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka